

1290

Comedia original

de

Manuel Roman y Guimera.

Personatjes

Roseta	_____	Filla de Don Liberto
Don Liberto	_____	Pare de Roseta
Pere	_____	Promis de Roseta
Benet	_____	Porte' de la casa
Mre Carbe'	_____	

La acció passa en Barcelona.

1
49

Gendromania

Acte unich

Sala arreglada. Una taula al mitj que hi dormirà posat de colzar, Don Liberto. A la dreta dues portes que s'obren de dintre a fora. A la esquerra un balcó y al fons la porta de entra' al pis. Un penjador on hi haurà un sombrero de copa. Sobre la taula hi haurà un violí. D. Liberto se despertarà quan los versos ho indiquin.

Escena 1.^a

D. Liberto dormint de colzar a la taula.

Ja t'he sentit, ja sentit lo meu gendre;
Que s'ha aixós; també ho somnis?

Despertat preguntant 'ls ulls.

Vaja, per mes que ho rumis
No ho podre jamay comprendre.

Se aixeca.

Després 'cabo de enraonar.

2
Al lo esperit de Rosini
Que jints ab lo de Bellini
Se n navam a passejar.
y quan me creya fe 'l gendra
De un de 'ls dos; tot de un plegat
Me desperto, y s'ha 'cabat
Mateix que un cigarro ab cendra.

Se tren de la cartera los re-
tratos de Rosini, Bellini y demes artistas.

Los contempla un rato.

Aqui 'ls porto a la cartera
Retratats tots; ; quin artista!
Al qui se hi assembla ab la vista.
Li dich de aqueixa manera:

"Fara 'l favor Don Juliano
de veni a casa, a tal hora?"

y s'home ve sens demora;
Com no sab perque 'l demano.
y a forsa de esperitista.

3
50

Los sondejo, los visum,
Los miro y me in asseguro
Li es l'esperit de un artista.

Mirante los rebator ab entusiasmo, diu:
tot anantreu cap a la porta de la dreta.
¡Qui sab qui se haura' tornat!
Qui sab que se'n haura' fet.
De aquest esperit perfect.
De aquest ingeniu acabat.!

Escena 2^a

Roseta

Grassias a' Deu que ja es fora.
Deipem per senya al balcó.

Ja una senya ab un mocado
¡Quant de temps de centinella!
y tot perquè? per l'amor.

Escena 3^a

Roseta obre 'l cancell y entre 'l Peret.

P. ¿Hout es ton pare Roseta?

R. És allí dius, que se fè
Lo que fa; potre errahona
Ab David o Salomon.

P. David?

R. Li home 'l de l'arpa.

P. Aque tu no ho sabs aipò,
Lo que 'l rey David va ferre
Del arpa, quan va ser mort?

Rosete fa que no ab lo cap
Cami' del cel se la 'n duye
Tota la pelta 'l quimplot,
Quan San Pere ab una esparta
Li llessa, cridantli fort.
"Deixa l'arpa, que 'l figuras
Que la fem corra 'n queis mont?"
Y diuhen que va anà a' caure
Sobre la Vila del Os.

R. Ay Peret que estàs de broma.

P. Com que ara 'ns va san be tot

R. Ja ho pots dirho.

P.

Li ton pare
 No toquis tan lo violon.
 Ell te vol casa' ab un músich
 Y jo' l' si conech tan sols.

R.

Ya sabs que jo sols desitjo
 Que'm donquis un si de cor.

P.

Rosa hermosa, la mes bella
 Del jardí de mos amor,
 Jo que te hi regat ab llàgrimas
 Com rege l' ariba a las flors.
 Jo que no te oloro gaire
 Per no gastar-te l' olor,
 Pot veu aquí un altre simple
 A posarse en lo meu lloch.
 Y que ton llabi al obrirse
 Per un altre llabi fos
 Y que l' meu nom no esclamessis
 Presonera del amor,
 Jo encara que fos tot cendra

6
Que fos mil anys que fos mort.
No podria menos Rose
Findrà l'ànima ab dol.

A. Per Deu però no te esclamis,
Que no veus que si aques fos
Per fossa tu hi convindràs

P. Yo convendrè, jo', jo'?

R. Li, si'. Per cullir la rosa
Es pressis entrar al hort,
Y sent tu lo qui se'n cuida
Sans ton permis... ningú pot -----
Ara, si se'n descuidassis
Hi entraria un altre noy.

P. Ara si Rose que envejo
Le un papallo'

R. Y aipo'?

P. Perque ell, quan veu una rose
Le hi tira sobre, y petons
Li done que es un contento
Y jo' mirante me fonda.

R. Li may me ho 'ts dit, encara
com pots sabeho, burinot

Mitj nient z ab intencio'

P. Aixó ray; pero mi no 's perdi

Li vol donar una abraçada.

R. Calle, que sento soroll.

molta

Ay Peret que ve 'l meu pare;
corre amagat al recó.

Li amaga detrás de la porta que surt d. Liberto

Escena 4^a

Dits z Don. Liberto.

S. L. Los esperits, filla meua

Que podr amables, que podr.

Dir aquestos dos versos desde 'l portal molt cap-
ficat. Entra z ajusta la porta. Peret queda en des-
cubert; pero al mateix temps li clava un colp al
barret. z li ensorra fins al nas. Quig pel cancell
z de aqueix modo logra no ser vist per d. Liberto

Ay que 'l sinde fins las espatllas;

8
Madres, Madres, que es això?
Ay del nas de las orellas.

Diré això tot bategant per treures lo barret.
Roseta li estira, y tirant se queda ab la copa
del barret a las mans y D. Liberté can de
esquena quedantli al cap las alas del sombrero.

¿Hont es lo pilló?

Tot aixecantse

R.

Y' ha fos.

D. L. Y no lo 'ts conegut qui era?

R. Crede que he saltat pel balcó

D. Liberté se i crida al balcó; pero Roseta
ll detura dientli.

¿Tal vegada no era un home,
¿Qui sab lo que era? ¿Y si fos
un esperit?

D. L.

Quina in fora!

Quede molt preocupat.

R. Potse avis del altre mont.

D. L. Ab lo posadot. que in feyan
Al invocarlos se podr

Ja he notat que entre ells passava
Algun assumpte molt gros.

R. (Sembla que s'ho creu)

D. G. Be digas

A que 'ts vist; digameho tot.

R. No he vist, ni he sentit res ^{Resolut.} creguim
Si no aquell pap, del Sarot.

D. G. Pero jo hi vist unes cammas

R. Serian las sevas.

D. G. ¡Com!

^{Mirantretes!}
Potser si que eran las nevas!

Potse un avis era aixó!

^{Pausa, luego resol.}
Jo tinc de sabe 'l que 'ls passa.

En el moment aqui solch.

Se pon l'altre barret y surt al carré.

Escena 5^a

Roseta

tra que estide tota sola.

Me acudis un pensament
 Per donar entenenent al gueto
 Que 'm casis ab en Peret.
 Mes si ab lo Peret, lo pare
 no 'l pogue veure maymes
 Desde un dia que va dirli:
 "Lo esperitisme no es cert"
 Li ell saber que estich solet
 Com hi vindria correus

Bucan a la porta

Que 'n bucat aqui a la porta?

Qui ho'?

P. Obram Desde fora

R. Ay lo Peret. Obr.

Escena 6^a

Proete y Peret.

R. Com ho 'ts salut Peret men?

P. He vist lo sogre al canto,
 Que duye un altre papero,

R. Quin sustu; mare de Deu!

16
54
Y que farías Peret.

Si us hi tornis a 'trapar'?

P. Ara ray.

R. Que?

P. Sols callar.

Plantufada en el barret.

R. Calle simple.

P. Be y ton pare

Encare busca Rosets?

R. Escoltam una estoneta

Y veuràs si busca encare.

P. Un cas dels seus?

R. Y no podrè:

et la rambla de las flors

M'he dit que alu trobi un gos

de aquete caste; bulldoch;

Y ab la casa a batregades

Remenant de aqui y de allí

Qui que li bese la me.

Que se jo, quantes vegades

P. Dodechs tenia educassio

Aquet gos.

R. Oh, es que 's creu

Que no fos un germa meu,

Que 's mori del peramprio

P. Je -- je --- ^{Piunt}

R. Oh, y tenia intensions

de fical dintre una entrada

y ab una forte abressade

donarli deu mil petons

P. Y no ho va fer? vaya un cas.

R. No. S'han frustrat sos intens;

Ha tingut po' de las deus

de acostarlas prop del nas.

"Lige com vulga es un gos,"

Ha dit:

P. ¡Quina proce l'atopa!

R. "Y si li hagafes la ratxa

Del meu nas volquen fer dos?"

Pause. Ronte esclate ab atensio.

Ay Peret, sento soroll,
Es lo pare altre vegada

P. Que endri, que de la trompeda ^{expantada}
Li tindr de error' hasta 'l coll.

R. Ay Peret, ja es aqui 'l pis ^{tot anomenantse la manega del ged.}

P. Rosete no trizas po;
Faiç la segona edissio.

Trucan al consell. Rosete obra y Peret se queda detres de la porta. D. Libert. entra precipitadament. abraçant i Rosete molt entusiasmat. y Peret fuig sense ser vist.

Discene 9^a

Rosete y D. Libert

D.L. Gilla meua tota felis.

Jo no se com explicarte ho.

R. (Ay quin sustu que li passat)

D.L. Ara he trobat a 'n Rossini

R. (Ves si li torna a parlar)

D.L. Mira noya ab qui se assembla

De tot lo nostre regnat?

Ensenyantli un dels retratos

R. No hi ha un home en tot Espanya
ni que se li pugua assembla'

D. L. Mirali ben be la boca,
Reparali ben be 'l nas.

No li trobas que es exacta
Ab lo sabati' de abans?

R. ¡Ab en Beret? Santa Llúcia!
Ab lo atacorado'?

D. L.

Es clar.

R. Potser ja li ha dit que pugi

D. L. Dintre podr aquí vindra.

Y no sols ell, sino un altre

Que es un barbe' ~~me~~ assemblat.

¡Son tan iguals als retratos!

Mirantlos

R. Supo' no potser, ja ho sab.

Resolta

D. L. Perque no potser Resete?

R. Perque no me hi vuy casa,

Ja sab que al Beret l'estimo.

156
56

D. L. Al un esperit tan mal
Que estich segur que 's persona
Perque 's van equivoca!
No, no, no pot ser Roseta;
Consentihis; quin disbarat!

R. Pero para..... Suplicant.

D. L. pero rabas. Enfadat

R. Para per Deu.....

D. L. Avui alla.

Roseta se'n va ploriosa.

Escena 7^a.

D. Libert

Dirigitu a la Roseta.

Tu 't pensas trobar la gloria

casada ab aquest simplet!

Un esperit imperfect!

Ab depressi. Pausa.

Ara que m ve a la memoria:

En el carrer de Fallès

Hic exist un matxo que reya;

Aixis ab la boca feya

Mateix que se 'm saludes. Alra 'l cap y ensenya los deus

Qui sab qui deu ser; macatxo!

Ja se qui es; es la Ramona

Que quan feya de persona

Feria tot lo de un mateix.

Dij y detras una equa inglesa

Que 'm feya aixis, ab lo cap.

Jo fa anar amunt y avall

Qui sab qui deu ser, qui sab

Mirava ab una franquera!

Ja se sab, lo qui fa mal

Proba, crema, o assassina,

Segons la nostra doctrina

Quan torna a veipa, animal.

Jo conech un roy mol curru.

Que, segons un esperit

En secret avuy me ha dit

Que antes de veipa era un beurr.

Tots hem comensat per lui;

Qui per morca, o ratoli,
O per ara, o per garri,
Mes per persona ningú.

Ministres y cardenals
Arquebisbes, diputats
Canonges y potentats
Han sigut irracionals.

Ves ara com puch saber
Ni pensar com ho atini
Si l'esperit de Rossini
Es ministre o sabatè.

Pausa.

Ay Senyor, quant pagaria
De se un medium psicograf
Un tipstor, un pneumatograf
O de sematologia.

Escena 9^a.

D. Libert y Benet desde 'l portal.

B. Sen lo guardi Don Liberto.

D. L. Ols Benet, Sen vos quart.

B. Vol que li prengui la mida?

Entr.

10
D. L. No, no; assenteu-vos, no cal.

Mirantse a Benet ab cara
de llastima.

(Me sembla estrany que Rossini
Sabatè s'hagi format)

B. (Que 'm deu volguer Don Liberto)

D. L. (Començemlo a sondejar)

¿No haben estat may a l'òpera?

B. Me dich Benet, que s'ha errat.?

D. L. Ja ho se.

B. Com que me ha dit Pere.

D. L. No Benet, ho heu entès mal.

Jo vull dir allà al teatre
En allí 'hont se li canta tant.

B. Y que me agradava forsa
Baya, jo ho crech, que li estat.

D. L. No saben lo nom de la òpera

B. La dona.

Marcantelli

D. L. No 's entench pas

B. Baja la dona, la Maxtra

Com la meua.

D. L.

Ah, ja, ja.

fent un moviment de disgust.
i de impassiencia

58

Y vos Benet ho entenian

Lo que sentian tocar

bon si volgues recordarli algo

B. Home que havia de entendre
tocavan ab Italia.

D. L. Donchs vos agrada la música?
D. Libert manega 'l cap disgustat

B. Jo ho crech, si estat escoli
del organista del poble.

D. L. Y sabian de tocar?

fent anar los dits com qui toca
lo piano.

B. Jo mantrava.

fent lo moviment ab los brassos.

D. L.

(Ah es sensible

Bebre un altre desengany.

Ab marcat disgust.

Li fare' la probatura

Recordantli 'l temps passat.)

D. Libert agafa 'l violi y li toca
un tros de Guillerms Tell. Benet
no 'l per de vista contemplantlo
atmirat.

B. (Carambas quina musica,
y quins grimyols que li fa)

D. Liber para de tocar

D. L. Que tal Beret, que vos sembla?

No 's impressiona aquest cant.?

No 's recorda alguna cosa?

B. Que son uns goig, m'ha semblat.

D. L. (Talgaun Deu, quinas desgrassias)

Deixe 'l violi ab enfado y luego
ab passencia

Que no saben de cantar?

B. Li canto? ni cap cigala

Nit y dia estide cantant.

Li quan cantava a la iglesia

Me olhian de mes de un quart.

D. Liber maneja 'l cap y Beret
se pensa que no ho vol creure.

De casa, casi li ha' mitja hora,

y se quiavan pel dinar

Quan al final del ofissi

Me sentian fer a--a--a--

brida mol fort y llards

D. L. Pron, pron, pron, pron.

Rapantse las orellas.

B. Que li sembla

Encara s'inde ven.

D. G.

My tal

Encara hi hauria algun beure

Que is la podria enveja'

B. Que 'm ha dit? vostè m'insulta

Enfadat.

D. G. Dich que la ven se is refe'

B. És que ab un, una vegada

Dissimulant

Que in va dir cosa semblant

Molt seriós

Yens mirat, las mevas formas

Vaig tirarlashi pel cap.

Mes per epò i vostè no is perisi

Que 'ls hi tiris

D. G.

Oh, je', je'.

B. Jo no crech, si me ha dit beure

Que ho digués per insultam.

D. G. Ca home, es, de cap manera.

B. Souds enija 't pen y endevan

Trayentse la vida y apollantse

D. G. Vaja prenem.

B.

Uras botas?

D. L. Mitjas sabates No indiferencia

B. Ja' este' Se aipsece

Per quan vol que les hi fassi?

D. L. Per quan vos sembli, aviat.

B. Que ho passi he, Don Liberto,
estige bo'

D. L. A deu sia.

Escena 10^a.

D. Libert

Ja he begut una altra cossa
Del desengany mes crudel;
Perque aqueix talent no passa
De talent de triapen.

Veurem l'altre, ~~per~~ veurem l'altre
Que me he semblat un barbe;
No se perque 'm sembla he de esser
Un esperit de talent.

Escena 11^a.

D. Libert, 'l'Barbe' desde 'l'portal

Barb. Es aqui? a si es voste'.

D. L. Passi, passi; pot entrar

entre

60

¿Finde l'honor de enrahonar?

Barb. Mit gràssas; ab un barbé.

S. L. Ahu barbé diu? tot ho aserto;
Ho he dit al veure a' voste'
¿Finde un naí.....

Barb. (Bon perdigué)

¿La seva gràssa?

S. L. Liberto.

Barb. Dondus, Don Liberto, que in mane?

¿Que 'l afeyti? que 'l pertini?

S. L. (Vaja no crech que Rossini
Parli aixís, ab tanta gana).

Barb. (¿Que mormols de amagat)

S. L. ¿Dontchs voste' es un gran barbé?

Barb. Daje home, no ho finde de se'

¿Li sodh barbé del Estat.

S. L. Com?

Barb. Aquestes dugas mans;

Han remullat progressistas,

Han esquilat mols carlistas,

Y han teryit republicans.

Han rissat conservadors

64
Han afeytat moderats
Taja en fi n'hi repelats
Casi de tots los colors.

D. L. (Del modo que me enrahona
Es esperit de talent
Vaig a tocar l'instrument.
Ja veurem si se impressiona)

D. Libert agafa 'l violi y toca un
 tros del Guillerms. Lo barbi se 'l
 mira de fit a fit.

Barb. (Aquet home esta' tocat;
Aque deu significa,
Potser si que s' vol burla'
De lo que jo li he contat.
Alsa amigo y com l'esporga.

Pausa. Lo barbu se hi assen. mentres que
D. Libert se entusiasma tocant

Taja; que vagi tocant)

D. Libert para de tocar

D. L. No sab de qui es aquest cant?

Barb. Li seruyó; aixó ho toca una orga.

D. Libert deixa 'l violi enfadat; y 'l
barbi se 'l mira de reull, com no
fia'tren.

25
61
D. L. (No pot esser que Rossini
s'hagi tornat un barbè).

Barb. Vaja senyor, que 'm de fe
Donchs que no vol que 'l pentini?

D. L. Li dire' la veritat

Compos y no saben com dirli
'Veura', dispensem, jo 'm creya
Que era un amic y això ho feya
Per consensum y m'hi errat.

Dit això, se aparta tot miransel, com
si ja estés descarregat y el barbè se queda
parat sense entendre res.

Barb. Ara si que no 'l entench!

D. L. Home, això salta a la vista

Lo barbè s' frega 'ls ulls y mirant
per tot arreu.

Com que soch esperitista.....

Barb. ¡Ah carambas, jo comprendh!

Miransel llàstimosament de cap a peu.

D. L. Y vostè pendrà per broma

Lo grant mont dels esperits

Barb. Ay Senyor, si 'ls penechets

Poguessin tornar a Roma.

Me sentiment y volgentli seguir
la seta.

D.L. És a dir que també ho es?

Barb. Sí, senyor sí, (¡quin panarra!) ^{Animantse}
Contembi alguna patarra)

D.L. ¡Oh, felissos los barbes!

Barb. La meua dona era tia ^{Abrassantse}

De un que a mi me era nebot
fill de un germà seu del clot
Que era molt rich quan vivia.

Miri quin cas ¡quins apurus!

Sentim soroll a la nit,

y is presenta l'esperit

Portantnos trenta mil duros.

D.L. ¡Y vosté te tant diné!?

Deu ser mol treballado

Que tenint per fe 'l senyor

¿assi encara de barbe.

Barb. Corra molt podi la meua ayua;

No traballo pels diné,

y despres com que no més

traballo 'ls dias de feyna.

D.L. Per no esta' ab las mans plegadas

Es se un bon home.

Barb.

Ja 'm lleu

Perque a mi tal com me ven

Me han dat garrot set vegadas

Porantre las mans al coll

D. L. ¿Garrot m' ha dit? y about?

Per quins motius, per quins danys?

Barb. Si 'l menos fa tres mil anys;

Era 'l temps de Garçon.

D. Libert se mostra satisfet

Jo he 'nat ab Moisés; ¿no ho creu?

Un colp vaig caure de espatllas

Aconseguí unas guatllas

Que eran enviadas per Deu.

Era un dematí de abril;

Jo me 'n vaig menjar curanta.

D. L. Curanta din? Verge Santa!

Barb. Si 'n van agafar deu mil.

D. L. Curanta! y a fe no 's broma?

¿Era tot un menjado!

Barb. Un menjado? no sempre

Jo sempre hi estat un home. Ab torna y molt marcat.

D. L. De 'hout a tret fals rahons,

Diguim; com ho pot sabe?

Barb. Fal com me veu, un barbe

Lode un Medium dels mes bons.

25
D. L. ¿Y vostè sempre que vol
ja presenta' ls esperits?

Barb. May hi hagut de fer dos crits
Mananteho, ve qualsevol.

D. Liber ab interis creipient.

D. L. Tols que 'ls hi preguntí espers
Perque avuy aqueix mati
Me han dat un avis alli
Aipefantme lo sombrero?

Barb. (Que li dire' n'quet simplicit)

Ab to amogant e imperios

¡Miserable criatura!

Vostè no sab per ventura

Que vol di' aipó del barret?

D. Libert queda assorat, mani-
festant que no ho compren.

Vol dir, que deu invoca
A algun esperit que es viu,
Per aipó, per eix motiu
Alguns n'hi aipefara.

Lo barbi ab molta serietat, pero sem-
pre ab sonna. D. Libert no sab q. li paron

Si un Medium crida; y no pot.
Atr esperit presentarse

Tenen costum de enfadar-se
y anarli aipefa' l' sarot.

Lo barbi se 'l queda mirant ab
molta serietat y D. Libert queda cap ficht

D. L. Potser si que hi ha 'l motiu.

Pausa.

Pregunti si es viu Rossini.

Barb. Aipó no cal que ho esterini
ya se de ser jo' que es viu.

D. L. Rossini en el mont real,
Rossini en el mont visible

Ab entusiasme creixent.

Barb. (Com hi ha mont es ben sensible
que hi hagi gent tan carcamal)

D. L. ¡Y per ell, lo meu barret.
A sigut refat; quin goig!

Agafa 'l sombrero y 'l besa freneticament,
parsejantse molt depressa abressat ab lo barret.
Lo barbi li va al devora per dirli alguna cosa
pero D. Libert ni menos l' escolta.

Barb. (Aquet home i torna boig)

D. L. Diguim: a que se 'n ha fet.
De aquet perfet esperit?

Quan temps fa que 's va encarna'?

Alhout viu? Alhout s' està?

De quin modo va vestit?

Totes aquestas preguntas molt depressa.
Lo barbi agafa a D. Libert pel bras y ab
molta cerimonia li diu lo següent

Barb. Voste' com a esperitista

Ja li pude comunica:

Ja vint anys que 's va encarna'

Y porta un vestit de artista.

Pa ab una casaca blava,

Ab los botons mitj dorats,

Un barret dels mes tronats

Que son avi ja 'l portava.

La calsa blanca y estreta

Li curteja prop de un pam

Ab uns guans blancs, llargs y de estam

Y la lutzana rosseta.

Guapo y fi que 's per de vista

Jan pobre com desgrassiat;

Es un retrato acabat

De un verdader tipu artista.

D. L. Mes 'hout aniran mes pens!

Hont vol que jo 'ls encamini.
Per trobam luego ab Rossini?

Pausa.

Barb. (Si jo m'hi pogues fe'ls meus)

D. L. Diguimels, famos' barbe

Ab to suplicant.

Y seguim de aquets apurus.

Lo barbe queda pensativ; pero al moment fa com si li acudis una idea.

Barb. Tura' si m' dona cent duros
jo mateix li portare.

D. L. Y com ho dir ho fara'?

Lo barbe fa que si ab lo cap.

Quina ditxa, verge Santa.

D. Libert obra un calany de la santa y
treu diners. N'hi dona cinquanta.

Yingui aqui n' te cinquanta
Los altres quan tornara

Los hi ensenya y 'ls torna al calany

Barb. (Li solament cada mes.

Mu com aquest n' aseytava
No dide jo si la tirava

La navaja de revés.) Tot ficantse 'ls diners a la butxaca.

(Martírem avans no se esbrini)

D. L.

Li vaig a ensenyar a ma filla
La Roseta, la pucella

Que guardo per 'n Rossini.

Roseta surt. Que ja 's man

Per narsen?

Barb. ---

----- No res me importa ^{Lo barbe es nostra molt im-}
parient pero dissimulant

(Quan hagi passat la porta.

Sembta que ja me ha vist prou)

Escena 12^a.

Dits y Rosete

Desde 'l portal y dissimulant de
hagi sentit la conversa.

R.

Que 'm cridava?

D. L.

Li repara

Aqueix home; es que ell sab.

Lo que 'm dava mal de cap.

Barb.

(Li sera igual que son pare?)

Rosete no per may de vista al barbe
mirantlo de cap i peu.

D. L.

Ell mateix s'ho explicara

H. (Que home 'm ve de perilla)

65

Com si li acudís una idea.

D.L. Aquí presento a ma filla

Barb. Als seus peus.

R. Beso la ma.

D.L. Toste li expliqui confín

Lo que may ella vol creure

Barb. Descuidi, li fare' veura.

D.L. Vaig a mudam.

Se'n va.

H. D'onchs que 'm dir.

Bonete ab marcada ironia y 'l barbe
mirant per tot com si no estis bé.

Escena 13^a.

Bonete y 'l barbe

Barb. Senyoret: 'l seu papa

Buscava ab tots seus afany

Una cosa que molts anys

Havia passat en va.

Y com que aixo' es cosa nova

Puig li acabo de dir ara

Interrumpitlo ab enfassis marcat.

R. Sab lo que busca 'l meu para?

Busca la lluna ab un cova.

Se lo que han enrahonat,

Se tot lo que han dit aquí,

Ho enoltava per allí

cheryalant la porta per hont a sortir.

: Lo barbe queda sorpres.

Bab. (Ara si que m'hi saltat.)

R. Voste' li ha fet da diners

Per assassia' sa codissia;

Li'n des part a la justissia

En el moment fora pres

Per lladra y estafado,

Que 'l que roba de aqueix modo

No 's mereix cap mes apodo

Lo barbe queda assorat no sabent que fer
ni que dir

(Sembla que ja li he fet po.)

Pausa y luego ab molt interes.

Escolti, senyor barbe:

Diguim; que se estima mes

Ara' al calabosso pres

O guanya' l'altre dine'?

Barb. ; M lo pregunta muges!

R. Ab to espantat.

Doncas vaja, jo li juru
Que no perdria ni un sot duru
Si cumpia ab lo seu deber.

Lo barbe no compren, pero la Roseta li
din li don a la orella y a mida que li
va dient lo barbe 's posa content, esclatant
tant per fi ab una grosse rialla.

Barb. Es dir que vindre' ab Rossini
y 'm dara' ls altres diners?

R. Home lo promes, promes
ya es hora que m'ho enderuni.
Esta' en lo dit?

Barb. Tot seguit

Prement interes ab lo engany
Senyora no ho firdi de esta'
Si acaba de realisa'
La mentida que jo he dit.

Molt content y agafant lo sombrero.

R. Si no cumples lo promes
Pert diners y a la preso

Ab to de amenaça.

Barb.

Disposi de un seruido'

Molt ceremonios

R.

Vagi doudis que ja' ho te' entis.

Roseta ab moviment imperatiu li assenyala la porta y 'l barbe se'n va saludant. Tenca la porta.

Escena 14^a

Roseta y D. Liberto

D. L.

Ja es fora? Te ho ha fet entendre?

R.

Ja ho entendi para, si, si.

D. L.

Ay de goig no cabo ab mi

Prossim sera 'l meu gendre.

Me'n vaig alli dins Roseta,

Me'n vaig a pregar a' Deu.

Se'n va ab passos majestuosos y ab los brassos estesos; al se al indret de porta no pot passar y dona mitja volta com ho indiquin los versos de Roseta

R.

Vagi, ainsis, brassos en creu

Medis eulta y a la dreta.

Escena 15^a

Roseta

Vagi a pregar, vagi, vagi

Que si 'l barbe queda be
Arey dem lo colps del sigle
Arey ins casem Peret.

Proeta escolta a la porta del pis
com si sentis soroll.

Sento soroll a la escala?

Poden son ells; no pot ser.

Ca no pot ser, massa proxeta.

Oh y han treucat; ja' ^{trucan} veurim.

Oho.

Escena 16^a.

Proeta y Benet.

B. Que deu te quart.

B. Benet, oho;

vos per aqui; com anem?

B. Res, que me han dat una carta
y que sols a tu la des

Mira per tot y li dona.

B. Veyam: « Estimada Rosa ^{Alegre}

Ja he sabut los seus intents,

Ara ins anarem pel traje

y venim aqui al moment;

Nosaltres trobem la culpa
Y 'l sogro l'esperit seu.
Quan me veigis, no te 'n riguis.
Lo teu estimat, Peret..

Plena de emossio amaga la carta

Ay Benet, Benet, jo 'm moro.

B. Ay Rosa, Rosa, que tens?

B. Res; semu Benet, per beure. *Agafantla*

Li dona mitja peseta.

B. A que es això, dos ralets?

Ay Roseta generosa

Mitja eridola, que 'm ve be

volentla abraçar.

R. Ep, ep, ep, sou molt llarg d'unglas

B. Y curt de vista; no hi veig.

Engrescadot.

Jo que fa sants anys Roseta

Que visde en aquest carrer,

Jo que 'n a tu t'vist pica

Que te hi posat los bulquis.

Que te hi fet santes posturas

Quan erats Rosa de llet.

Y si tu te 'ts fet mes dona

Jo en cambi he tornat mes vell.

Ab això de igual manera
Estavam, que avuy estem

R. Carambars, vos la haurian

Tot fentli una ganyifa

Que m'ho desin entenen.

B. Ay Benet que estàs de pega.

Que estàs de pega Benet!

R. Y de això m' dihen pega? vaja

Que veig que no hi entenen.

B. Ay Roseta si ho sabias

Com tot me surt al revés!

Ja vint anys de cada dia

Prendre al dematí un bitllet;

Doudeu mi 'ls mils, may endevino

R. May heu pogut treure res?

B. Si. Un colp que vaig embarcar-me

Vaig treure fins los budells.

R. Ditxosa rifa; en la vida

Vos deixa ~~fer~~ un diné

Com volentlo renyar

Sempre serem pobre.

B

; Prosa! Enfadat.

R. Lo que tindr aquí; també
Ho tindr aquí

B. Posantse la ma del pit a la boca
¡Uy, uy, salero!

Li 'ls hi tinguessis!

Posantli la cara ab malissia que
Roseta li tren ab un colp enfadada
y 'l Benet engruadot.

R. ¡Benet!

Aque volen dir.

B. Roseta

Que no es veritat. Me malissia.

R. ¡Cap vert!

Mitj rient

B. Si a mi a la butxaca 'm cruan
Los cuartos; ¿no ho creus?

R. ¡Dimplet!

B. Dondes mira, aquí va la prova:
Veus aquestos dos ralets?

R. Si.

B. Me 'ls fico a la butxaca;

Li 'ls fico a la butxaca de los callos

Ficahí tu la ma; y de cert.

Que ja hi trobaras un duru

R. Un raba feigit

B. Pot ser.

R. Trencant la vostra conversa.

Pot ser no ho sabem?

¡A que

B.

Jo filla, a que vols que sapiga

volent dir que ell sempre ho sab tot

R. Que 's convida a casament.

B. ¡A que dius ara!

serintli de nou

D. L.

Proste.

bricant de dintre

Escena 14.

Dits, D. Liberto

D. L. Que 's lo que vol en Benet?

R. No res pare; li explicava

Lo motiu del casament.

Voldria for desseguida

Per menjarmel tot sense

D. L. No filla no te apressuris

No te adelantis per res

Sobretot delicadesa

R. Y si no puche ferli mes?

D. L. Benet, Benet, quinia ditpa!

Embabweest se'n va cap al cancell
y escolta ab ansia.

B. Y jo' de pega en tot temps.

R. (Pensa que tanta alegria

se de cambia' ab sentiment

No puche contenir-me) Pare....

Cridantlo per dirli la veritat de tot
puig a Proeta li fa mal al ventre i
son pare enganyat; pero al mateix
temps bucan a la porta y D. Libert
escoltant ab atencio' li fa senyal que
calli creyent que el crida porque 'ls
sent pujar. Obra la porta boig de
alegria.

D. L. Li ja' son aqui.

R. (Peret!)

Escena 18.

Dits, Peret y 'l barbi

Peret ab lo trage consabent amollicat ab
una capa o gambeto que 'l barbi li treu
al entrar. Porta un plec de paper de
solsota sota la scella. May esta quiet y
durant tota la escena se adoba continuamente

la lutipana. Benet no sab lo que li ho
passa mirantse 'l nou tipó per tots costats
D. Libert al colmo del entusiasme esclama.

D. L. Ay Rossini, ben virgut;
Estrenyem entre aquests brassos
Plens de solfas y compassos.

P. (Ganga, no m'ha conegut.)

Se abressan freneticament y las
solfas van per terra.

D. L. Es per mi l'home mes cast.
Filla abraça a Rossini ara.

Se abressan pero molt fort. D. Libert
embabiecat veient que s'fan alguna
petó y tot esclama:

¡Que es ben filla de son pare
Miren quant de amor te al art!

Estant abraçats. D. Libert agafa 'l violí
y de puntetes com si li volgués donar
una sorpresa al costat maníng de ells dos
se posa a tocar un tros del Guillerms

B. (Impresionat)

Al Peret y desabressantse

P.

(Que s'aripó)

A. Roneta.

R (Supò es del Guillermo Tell)

A: Peret.

P. ¡Ah!!!

Comprentho, comença a fer gangitas
y transfiguracions còmicas seguint
lo cant del violí

D. L. Com se li alsa'l cabell
y com muda de color.

D: Libert seguint tocant ab entusiasme
seguint las gangitas de 'n Peret.

P. Si... si... ja... m' recorda... que... és...
Supò... es... men... es mon... amor...
Son... los... brossos... del... meu... cor... ..

D. L. No 'l vuy impresionar més.

D: Libert pare de tocar l'abram y
'l petonija: Peret sempre adubantse l-
lutipane.

Prengui a ma filla pel bras,
y li prometo, li juro,
Per cada compas un duru,
Per cada solfa un abras.

Lo torna a abraçar y després lo fa
agafar del bras de la Roseta

y voste' famos barbe'

Que ha cunpler ab lo promes
Aqui hi ha 'ls altres diners

Los hi dona

B. Cincuenta naps; esta' be.

Tots los versos sigients fins al final de la escena seran dits molt rapits y ab entusiasme creixent, per par de el. Liberto, al revés de la Roseta que li posa trista, prevenent lo disgust que se li espera al retornar al Peret.

D. L. Inem, anem, ay Deu meu
A enllassaus en matrimoni.

Vosaltres de testimoni

Al Barb y Benet; pero al mateix temps se repensa y diu:

Pero no; vull que pasen
Nos a convidats 'ls veïns

Al Benet.

Y voste a avisa' a la fonda

Al barbi

Vull tractaus a' cos de corda
Que portin los plats mes fins

Vull que 'ls hi falti res.

En dia tan senyalat:

Que vinga tot lo regnat.

R. (Ay Peret jo' no puch més.)

D. L. Y nosaltres tres, anem

Pel Peret y la Rosta

Cap al registre civil.

R. (Le 'm guanta 'l cor per un fil)

Al Peret.

D. L. Rossini del cor; marquem.

Lo abraça y 'l petonyja entusiasma-
dissim y se 'l emporta un a cada
braç. Lo Peret se tira 'l coll lo gambeto

Escena 19^a

Beret y 'l barbe.

Barb. (Jo ara aquí ja' hi toth de més)

Per anarsen; pero Beret molt ce-
rimonios l'atura y se 'l emporta pel
braç a un recó de la escena.

B. Escolti, escolti barbe,
No 'm podria fe a' sabé
Que 's aupo, que no 'n se res?

Pausa

Barb. Aupo? ja us explicara

Intensionadament

Don Liberto (li 's deiponda)
Jo me 'n vaig cap a' la fonda.

B. ¿t. avisarlos?

Barb. Si... (a' dina')

Se 'n va rient y tocantse la
panxa, deipant al Benet parat y
tan enterat com avans.

Escena 20^a

Benet.

Tota aquesta escena ab pausa y com
ensahonant per ell mateix

Bà, bà, bà, bà 'm bona fe
Que 's cosa que 'm se de nou;

Oh, y la Rosa be's ven prou
Lui ha vingut d'alló mes bé.
Jo que tot ho se' clà y net
Y de aixo no'n se la igriega!

Ay Benet que estás de pega
Que estás de pega Benet!
Y se alguna m'ho pregunta?

Res ara, que li diré!
Li 'ls hi dide que no'n se' re!

Merciperia una munta.

Jo que tot ho se'; es estrany!

Y ho miro y ho toco y ho veig;

Li fins se tots los bateig

Que hi terren de habe'n tot l'any.

Jo que tot ho tunde notat.

¡Ab tant com faig los ulls grossos!

Li fins se quants gats y gossos

Corran per tot lo reynat.

Y de aixo no'n se ni un mot!

Pausa.

Que passa un cas pel carré;

Donchs preguntehs al porté,
 Comi que ell ~~te~~ de sabehs tot.
 Y no sabe' jo' aquet fet!

Agnaraho! molt me carrega.

Ay Benet que estas de pega,
 Que estas de pega Benet!

Escena 21^a.

Benet. D. Liberto, Roseta y Peret.

Surten, al devant Peret y Roseta
 de brasset, ja casats, y al derrera
 segueix D. Liberto y ab molt de en-
 tusiasme exclama al mitj de la
 escena.

D. G. Gendra men, gendra del cor.

Los brassos altre vegada.

P. (Ya es la cent betze abraçada.)

Logra.

Font un grant crit se abressan.

D. L.

Apreta, apreta for.

D. Libert entusiasmadíssim, l'abra-
sa y li fa petons de tal manera que
la lubana de 'm Peret queda a la
boca de D. Libert que se la treu ab
una esgarapada, tossint y com qui
te ascos del fastich, trayentre 'ls pels
de la boca. Lo Peret se amaga la
cara ab las mans y D. Libert per
volguer veureli la fersonia l'agafa
pel cap ab tal furia que 'l barret
y la capa van per terra y la perre-
ca li queda a las mans. Genassio ge-
neral. D. Libert s'prega 'ls ulls per
mirarlo pmes be no comprenent lo que
li passa. Lo Peret aturdit y la Proeta
espantada. Lo Benet pent figuras.
Aquesta escena se deixa al bon cri-
teri del director de escena.

Luz somis, estide despert
Ho deliro...

B.

¡Lo Peret!

D. L. A que dius ara Benet ?!

74

B. Lo Benet requim es cert.

D. L. ¡ Ah!!!

· Persuadintren, can ab una
cadira mitj desmayat.

B. Perdo pare

P. Perdons.

Agafats de mans se fonollan
als peus. D. Liberto se aïessa
no saben lo que li passa,
pero la Proeta se hi agafa e las
carnas deturantlo.

D. L. No es ilusió de ma vista!

P. També soch espiritista

Sere un medium dels mes bons.

Al dirli que també es espiritista
fa demostració de abarlor. Se aïessa
can y li besan la ma.

D. L. Me han enganyat, soch son pare,
Que hi fare ja son casats,
fills meus ja estan perdonats
Prou de embolides y gatxara.

12. A fine view of the Point!
13. The Point appears as usual.

14. 11. 11!

15. The weather is very fine
and the view is beautiful.

16. The Point is very fine

17. The Point is very fine

18. The Point is very fine
and the view is beautiful.
19. The Point is very fine
and the view is beautiful.
20. The Point is very fine
and the view is beautiful.

21. The Point is very fine
and the view is beautiful!

22. The Point is very fine
and the view is beautiful.

23. The Point is very fine
and the view is beautiful.

24. The Point is very fine
and the view is beautiful.
25. The Point is very fine
and the view is beautiful.

26. The Point is very fine
and the view is beautiful.

27. The Point is very fine
and the view is beautiful.

28. The Point is very fine
and the view is beautiful.

29. The Point is very fine
and the view is beautiful.

